

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1707

Articulus III. An & cui sit restituendum simoniacè acceptum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42515

Excipit *Felin*: nisi appelletur ante sententiam; quales autem probationes requirantur & sufficiant, videri potest apud *Castrop. P. 27.*

ARTICULUS III.

An & cui restituendum, quod simoniacè acceptum.

Resp. 1. Nihil spirituale simoniacè acceptum, ^{cc 236}
 præter beneficium, (sub quo continetur ^{cc}
 pensio, secundum *Bonac. Tom. 1. hinc disp. 1. q. 7. cc*
Diffic. 2. negante Lessio L. 2. c. 35. Dub. 30.) est resti- ^{cc}
 tuendum. Ratio, quia cætera vel restitui non pos- ^{cc}
 sunt, ut Sacramenta, vel non sunt restituenda ^{cc}
 ante sententiam, cum Canones aliud non statue- ^{cc}
 rint, ex *Lessio n. 168. Suar. Fill. & aliis contra Azor* ^{cc}
& Laym. Bonac. P. 3. Diffic. 2. Dixi, præter bene- ^{cc}
 ficium: quia hoc retineri non potest etiam ^{cc}
 ante Judicis sententiam, ut patet tum ex *Cap. cc*
Si quis neque 1. q. 1. tum ex 2. *Extrav. Cum detesta* ^{cc}
bile, de Simonia. V. Bonac. l. c. Ubi addit etiam ^{cc}
 fructus perceptos esse restituendos, tum quia ^{cc}
 nullo justo titulo possunt retineri, cum adeptio ^{cc}
 beneficii simoniaca sit ipso facto irrita, tum quia ^{cc}
 sic expressè habetur in *Extrav. Cum detestabile,* ^{cc}
de Simonia, v. D. Th. 2. 2. q. 100. a. 6. Nav. L. 5. Conf. 62. cc
Lesf. Dub. 31.

Resp. 2. Pretium acceptum pro beneficio, ^{cc}
 collatione Ordinum, Sacramentorum & ^{cc}
 Sacramentalium, si notabiliter excedat id, quod ^{cc}
 pro sustentatione exigi poterat; item pro admis- ^{cc}
 sione ad Religionem, Jure positivo restituendum ^{cc}
 est. Hoc tamen posterius non nisi post latam ^{cc}
 sententiam, si admissus in Monasterium, maneat, ^{cc}
 quia plerumque ratione alimentorum retineri ^{cc}
 potest, modò in communem usum convertatur. ^{cc}
Vid. Bonac. l. c. Lesf. Dub. 30.

Resp.

227 *Resp. 3.* Acceptum pro beneficio aliâve re spiri-
 228 tuali, non secutâ collatione, Jure naturæ resti-
 229 tuendum est ei, à quo est acceptum, quia deest
 230 titulus retinendi, cum non præstetur id, pro quo
 231 est datum. Si verò res tradita sit, Simoniæ
 232 utrimque completâ, probabilius est resti-
 233 tuendum esse Ecclesiæ, & non danti, quia Ecclesiæ
 234 utrumque punire intendit, v. *Lesf. Dub. 3.*
 235 *Laym. L. 4. T. 10. c. ult. §. 9.*

A D D E N D A.

237 *Q. 56.* Quid circa hanc restitutionem sit prætere-
 notandum. R. Seqq. §. I. *Steph. T. 4. D. II. n. 41.*
 absolutè docet temporale acceptum non esse resti-
 tuendum ante sententiam Judicis in nulla simonia,
 præterquam in beneficio; è contrâ *Pirh. L. 5. T. 3.*
 num. 176. dicit saltem ex Jure positivo semper esse
 obligationem restituendi pretium simoniacè
 acceptum pro spirituali, quamvis fortè nihil
 factum esset contra Justitiam, quia Jus facit inha-
 bilitatem acquirendi dominium, & re ipsa etiam
 spectato Jure naturæ non videtur esse titulus reti-
 nendi, cum temporale non possit esse pretium
 spiritualis.

238 §. 2. Si pretium acceptum non excedat
 commodum temporale, quod ex beneficio pro-
 venit, *Layman c. ult. n. 82. Lessius c. 35. n. 160.* dicunt
 non teneri restituere, nisi post sententiam Judicis.
Suar. c. 50. n. 16. & Pirh. n. 178. dicunt Prælatos teneri
 de Jure naturæ & ante omnem sententiam, quia
 cum non sint domini, sed tantùm dispensatores
 beneficiorum, faciunt injuriam, si conferant
 simoniacè, sed supposito quòd in Simonia Juris
 naturalis semper interveniat injustitia, ut
 à num. 119. dictum est, consequenter dicendum,
 restitu-

restitutionem accepti pretii semper esse faciendam ante omnem sententiam : hinc *Moya* T. 6. D. 4. Q. 7. Num. 12. dicit in eo convenire omnes, quòd in Simonia circa beneficia fit obligatio restituendi ante omnem sententiam Judicis, quia etiam ipso Jure statuta est inhabilitas ad acquirendum dominium. Vide *Leuvenium* P. 3. Q. 755.

§. 3. *S. Th. S. Antonin. Cajet. Tab.* apud *Moya* suprà 239 dicunt pretium pro beneficio acceptum debere restitui pauperibus : Jus Canonicum c. *De hoc*, II. de Simonia, jubet restitui Ecclesiæ : *Sot. Bann. Sa, Med. Tann. Laym.* n. 81. & 83. *Dian.* P. 4. T. 4. R. 167. *Pirh.* num. 182. *Moya* n. 13. dicunt id verum esse post sententiam, sed ante sententiam pro foro conscientiae dicunt posse restitui illi, qui dedit, unde si restitutio huic fiat, putat *Lessius* num. 172. hunc posse retinere, quia non abdicaverit se dominio, nec illo exiit, donec privetur per sententiã, aut donec jam sit extraditum Ecclesiæ; post sententiam autem docent quòque alii cum *Sa* apud *Lay.* suprà, quòd pretium simoniacè acceptum sit restituendum Ecclesiæ vel Pauperibus, intelligitur autem illa Ecclesia, in qua est beneficium, quia hæc passa est injuriam. Quòd si pactum esset rescisum ante collationem beneficii, certum est pretium restitui debere illi, qui dedit, uti rectè *Allox. v. Simonia* S. 4. n. 24. Vide *Leuvenium* à n. 6.

§. 4. Cùm probabile sit pretium etiam ante sententiam posse restitui Ecclesiæ vel pauperibus; 240 si ille, qui pretium accepit, sit pauper, poterit retinere tanquam pauper, ita *Sanchez & Diana* suprà.

§. 5. Pretium datum pro divina gratia, v. g. 241 pro absolutione sacramentali, restituendum est pauperibus, sed datum pro ingressu Religionis est

est restituendum danti, uti ex Jure probant *Sanchez* & *Diana* supra.

242 §. 6. Si quis domum nobilem carius vendat propter adjunctum Jus Patronatus, ita ut huic Juri respondeat pars pretii, *Suarez*, *Layman* alii que cum *Pirb.* n. 165. dicunt non teneri hanc partem restituere ante sententiam, quia ob adjunctum temporale, quod est pretio æstimabile, non videtur facere injustitiam, sed oppositum est probabilius secundum antè dicta, hoc enim pretium, quod superadditur, datur pro spirituali, quod est invendibile, ergo pretium nullo justo titulo retineri potest.

243 §. 7. In Simonia pro collatione Ordinum, si contra Justitiam plus acceptum sit, quam pro sustentatione exigi poterat, de Jure nature restitui debet illi, qui dedit, quia Jus positivum nihil circa hoc statuit, ita *Less.* num. 169. *Pirb.* n. 184.

An debeat restitutio propter Simoniam mentalem, dictum est n. 203. Ex hætenus dictis,

244 *Infertur*, cum *Roccaf.* apud *Dian.* P. II. T. 6. R. 31. pecuniam seu quid temporale dari & accipi posse aliquando ab uno absque Simonia, quando datur vel accipitur spirituale ab altero, 1. In sustentationem vitæ: 2. In stipendium laboris extrinseci conjuncti cum spirituali: 3. Tanquam gratis oblatum: 4. In elemosynam: 5. Ratione consuetudinis: 6. In pœnam, uti quando aliquis absolvitur à censura, vel dispensatur in delicto, quandoque imponitur multa pecuniaria: 7. In permutationem voti, à quo quis petit liberari: 8. Ad redimendam vexam, secundum antè dicta.

245 Denique hic signanter annoto, quòd quamvis sententiæ multæ circa Simoniam sint speculative probabiles, sæpe tamen pro multis non sunt probæ

Probabiles practicè, quia in praxi non adhibentur
cautelæ requisitæ ad vitandam Simoniam, unde
qui benignioribus sententiis hîc uti volent, utan-
tur simul consilio viri docti & probi, qui discernat,
an hîc & nunc ob circumstantias alias vel inten-
tionem minùs rectam se non inflinet Simonia.

TRACTATUS II.

De secundo Præcepto Decalogi.

PROHIBET hoc Præceptum omnem inordi-
natam usurpationem nominis Dei, qualis
potissimùm fit blasphemando, temerè
jurando, vovendo & non servando, de quibus
hîc agendum.

CAPUT I.

Quid & quoruplex sit Blasphemia.

RESP. Blasphemia directè opposita laudi Dei, 246
est verbum maledictionis, vel convitii, seu
contumeliæ in Deum; sive id fiat attribu-
endo ei falsa, sive negando vera; sive tribuendo
creaturis, quæ ipsi debentur; sive etiam dicendo
vera, sed quæ ad ejus dehonorationem seu vili-
pensionem tendant, ut fit per modum ei indignan-
tis, contemnentis, &c. Ita communiter Doctores
S. Tb. 2.2. q. 13. Bon. Tom. 2. Disp. 3. Q. 8. Sanch. 2. Mor. c.
32. Laym. L. 4. T. 10. c. 6. & alii. Unde resolves,

I. Blasphemat, qui contra Deum infrendens
ei maledicit: item qui ait se aliquid acturum
eo invito: item qui eum negat; qui seriò jurat
per Deos falsos; qui eum vocat Tyrannum,
injustum; nolle aut non posse nos juvare;

non